

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku N.D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o ubezpieczenie społeczne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 28 lutego 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 9 grudnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z wniosku N.D. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. – oddalił apelację N.D. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 30 kwietnia 2015 r., sygn. akt VII U (...), oddalającego odwołanie N.D. od decyzji organu rentowego z dnia 29 grudnia 2014 r., którą organ rentowy stwierdził, że N.D., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega w okresie od 1 września 2014 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawczynie zaskarżyła skargą kasacyjną – w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (art. 398⁴ §

2 k.p.c.) wskazano na przyczynę przyjęcia skargi określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oczywista zasadność skargi – w ocenie jej autora – wynika z tego, że zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego został wydany z „naruszeniem prawa materialnego oraz przepisów postępowania, w związku z czym jest niezasadny i jako taki nie może się ostać”, wskazano na „...naruszenie przez Sąd prawa materialnego, tj. art. 83 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, dalej jako: „k.c.”, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w efekcie przyjęcie, że postępowanie Skarżącej polegające na zgłoszeniu rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej miało na celu wyłącznie objęcie jej ubezpieczeniem z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej i w konsekwencji zapewnienia świadczeń z ubezpieczenia społecznego, podczas gdy z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego sprawy wynikało, że działaniu skarżącej w postaci zgłoszenia prowadzenia działalności gospodarczej nie można było przypisać cech pozorności, bowiem jej działania zmierzały do zapewnienia sobie źródła utrzymania, a nie osiągnięcia nieuzasadnionego świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych”; oraz naruszenie „...art. 233 § 1 k.p.c., poprzez uznanie przez Sąd Apelacyjny, iż Sąd Okręgowy w G. przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, a w swoich ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny dowodów oraz nie popełnił uchybień w zakresie ustalonych faktów, jak i ich kwalifikacji prawnej, uzasadniających ingerencję w zaskarżone orzeczenie organu rentowego i w konsekwencji zaakceptowanie przez Sąd Apelacyjny całości ustaleń faktycznych Sądu I instancji, podczas gdy ustalenia te uznane zostały w złożonej apelacji za dokonane na podstawie dowolnej, a nie swobodnej ocenie materiału dowodowego, co stanowi naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona przeciwna wniosła o oddalenie skargi oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego. W odpowiedzi nie zawarto wniosku co do kosztów postępowania w zakresie trybu tzw. przedsądu (art. 398⁹ k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawczyni nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia

(postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor rozpatrywanej skargi – w próbie wykazania oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej – ogranicza się do przedstawienia argumentacji będącej prostym powtórzeniem uzasadnienia obydwu podstaw skargi kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Poza tylko zacytowaniem uzasadnienia zarzutów obydwu podstaw skargi kasacyjnej brakuje odpowiedniego wywodu zawierającego argumentację, którą autor skargi wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Ponadto uzasadnienie wniosku nie uwzględnia w ogóle w swojej konstrukcji zasadniczych ustaleń faktycznych zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny ustalił między innymi, że skarżąca zgłosiła wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej w zakresie obsługi administracyjnej biur z datą rozpoczęcia tej działalności określoną na dzień 1 września 2014 r. Od tego dnia zostało dokonane zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych, w tym dobrowolnego ubezpieczenia

chorobowego. W dokumencie rozliczeniowym za wrzesień 2014 r. N. D. zadeklarowała maksymalną podstawę wymiaru składek w kwocie 9.300 zł. Za wrzesień 2014 r. skarżąca opłaciła składkę w wysokości 2.968,70 zł. Od 1 października 2014 r. przebywała na zasiłku macierzyńskim. We wrześniu 2014 r. wnioskodawczyni osiągnęła dochód w wysokości 3.600 zł – na okoliczność czego przedłożyła kserokopie dwóch faktur - każda wystawiona na kwotę 1.800 zł. Skarżąca w ramach prowadzenia obsługi biurowej firmy A.K. (ojca skarżącej) miała wyszukiwać ładunki na giełdach oraz pilnować kierowców i kontaktować się z nimi. Wnioskodawczyni nie posiada żadnego doświadczenia w zakresie obsługi biurowej, która jest związana - zwłaszcza w przypadku małych i średnich firm - ze znajomością zagadnień księgowo-finansowych, kadrowych, prawnych, dyspozycyjnością, oraz mobilnością, która w przypadku wnioskodawczyni, będącej w dacie rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej w 8 miesiącu ciąży – była dość mocno ograniczona. Skarżąca nie dysponuje samochodem, a do klienta pojechała jeden raz i to autobusem. Już w początkowym okresie ciąży skarżąca czuła się na tyle źle, że nie było możliwe wykonywanie przez nią pracy biurowej w zakresie wyższym niż 4 godziny dziennie. Sąd drugiej instancji uznał, że skarżąca podejmując decyzję o założeniu własnej działalności gospodarczej w ósmym miesiącu zagrożonej ciąży, nie zamierzała jej faktycznie prowadzić, a jej jedynym celem, było zapewnienie sobie wysokich świadczeń na okres choroby i macierzyństwa. Działania podjęte przez odwołującą nie odpowiadają warunkom wskazanym w definicji z art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej; nie podjęła ona działań podporządkowanych zasadzie racjonalnego gospodarowania. Skarżąca nie zamierzała prowadzić działalności gospodarczej, a podjęła jedynie czynności pozorujące prowadzenie takiej działalności, mające na celu uzyskanie z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niewspółmiernych korzyści w stosunku do włożonych środków. W konsekwencji nie zostały spełnione przesłanki objęcia skarżącej ubezpieczeniem społecznym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.).

Autor skargi poza powtórzeniem uzasadnienia podstaw swojej skargi nie uwzględnił w uzasadnieniu wniosku przytoczonego wyżej (skrótowo) stanowiska

zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oceny spornej w sprawie kwestii – przedstawionego obszernie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

as